

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 5 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นบิดาครั้งแรก มีบุตรอยู่ในระยะ 6 – 8 สัปดาห์หลังคลอด จำนวน 102 ราย มีอายุระหว่าง 18 - 50 ปี อายุเฉลี่ย 30.30 ปี (S.D. = 7.15) ส่วนใหญ่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 54.90 รองลงมาคือ ช่วงอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 32.35 มีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรีเท่ากัน ร้อยละ 32.40 ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 42.20 มีความเพียงพอของรายได้แต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 71.60 ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย ร้อยละ 64.70 มีบุตรเป็นเพศชาย ร้อยละ 55.90 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 44.10 เพศของบุตรตรงกับความต้องการของบิดา ร้อยละ 93.10 และมีการวางแผนที่จะมีบุตร ร้อยละ 72.50 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว ลักษณะครอบครัว เพศของบุตร ความตรงต่อความต้องการเพศบุตรของบิดา และการวางแผนการมีบุตร
(n = 102)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี) (\bar{x} = 30.30, S.D. = 7.15, range = 18-50)		
18 - 20 ปี	4	3.92
21 - 30 ปี	56	54.90
31 - 40 ปี	33	32.35
41 - 50 ปี	9	8.83
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	7	6.80
มัธยมศึกษา	33	32.40
ปริญญาตรี	33	32.40
อื่นๆ	29	28.40
รายได้ครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	4	3.90
5,001 - 10,000 บาท	34	33.30
10,001 - 20,000 บาท	43	42.20
มากกว่า 20,000 บาท	21	20.60

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ความเพียงพอของรายได้		
ไม่เพียงพอ	24	23.50
เพียงพอไม่เหลือเก็บ	73	71.60
เหลือเก็บ	5	4.90
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	36	35.30
ครอบครัวขยาย	66	64.70
เพศของบุตร		
หญิง	45	44.10
ชาย	57	55.90
ความตรงต่อความต้องการเพศบุตรของบิดา		
ตรงกับความต้องการ	95	93.10
ไม่ตรงกับความต้องการ	7	6.90
การวางแผนในการมีบุตร		
วางแผน	74	72.50
ไม่ได้วางแผน	28	27.50

ส่วนที่ 2 สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส

บิดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยคะแนนสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยด้านความเห็นพ้องกันของคู่สมรสมีค่าเฉลี่ย 3.67 คะแนน (S.D. = .61) ด้านความพึงพอใจของคู่สมรสมีค่าเฉลี่ย 3.92 คะแนน (S.D. = .54) ด้านความกลมเกลียวระหว่างคู่สมรสมีค่าเฉลี่ย 3.74 คะแนน (S.D. = .68) และด้านการแสดงความรักระหว่างคู่สมรสมีค่าเฉลี่ย 3.95 คะแนน (S.D. = .74) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสอยู่ในระดับดี หรือมีความสุขในชีวิตคู่สมรสค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.77 คะแนน (S.D. = .52) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม (n = 102)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสรายด้าน			
ความเห็นพ้องกันของคู่สมรส	3.67	.61	ดี
ความพึงพอใจของคู่สมรส	3.92	.54	ดี
ความกลมเกลียวระหว่างคู่สมรส	3.74	.68	ดี
การแสดงความรักระหว่างคู่สมรส	3.95	.74	ดี
สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสโดยรวม	3.77	.52	ดี

ส่วนที่ 3 ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก

บิดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก อยู่ระหว่าง 51-80 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 72.99 คะแนน (S.D. = 5.52) โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 100 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และระดับความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก ($n = 102$)

ตัวแปร	ช่วงคะแนน		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	ระดับ
	แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง				
ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก	16-80	51-80	72.99	5.52	100	มาก

ส่วนที่ 4 การเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด

บิดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด อยู่ระหว่าง 66 – 128 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 105.09 คะแนน (S.D. = 13.51) เมื่อแบ่งระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 74.51 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.49 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด ($n = 102$)

การเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการเข้ามามีส่วนร่วม (range = 66-128, \bar{x} = 105.09, S.D. = 13.51)		
ระดับน้อย	-	-
ระดับปานกลาง	26	25.49
ระดับมาก	76	74.51

ส่วนที่ 5 ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด

สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง กับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .58, p < .01$) และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง กับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .51, p < .01$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับเพียร์แมนระหว่าง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด ($n = 102$)

ตัวแปร	1	2	3
1. สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส	1.00		
2. ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก	.46**	1.00	
3. การเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด	.58**	.51**	1.00

** $p < .01$

การอภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามคำถามการวิจัย ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่าง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด เป็นอย่างไร

การศึกษานี้พบว่า สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง กับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .58, p < .01$) (ตารางที่ 5) อาจกล่าวได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส มีความเกี่ยวข้องกับการที่บิดาจะเข้ามามีส่วนร่วมในระยะหลังคลอด เนื่องจากการศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสอยู่ในระดับดีหรือมีความสุขในชีวิตสมรสค่อนข้างมาก จึงทำให้บิดาเข้ามามีส่วนร่วมในระยะหลังคลอด อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 74.51 (ตารางที่ 4) สามารถอธิบายได้ว่า สัมพันธภาพระหว่าง

คู่สมรส เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ที่มีความรักความกลมเกลียวกัน มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจกัน มีความพึงพอใจซึ่งกันและกัน พยายามหลีกเลี่ยงปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหา หรือความขัดแย้งต่างๆ และมีความสุขในการใช้ชีวิตสมรสร่วมกัน ภายหลังจากใช้ชีวิตสมรสร่วมกัน หากสามีภรรยามีสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรส ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความเห็นพ้องกันของคู่สมรส ความพึงพอใจของคู่สมรส ความกลมเกลียวระหว่างคู่สมรส และการแสดงความรักระหว่างคู่สมรสที่ดี จะทำให้ มีการปรับตัวเข้าหากัน มีความเข้าใจกัน ช่วยกันหลีกเลี่ยงและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ นำมาซึ่งความพึงพอใจ และมีความสุขในชีวิตสมรส (Spanier, 1976)

การศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกค่อนข้างดีในการดำเนินชีวิตครอบครัว รู้สึกมีความรักความผูกพัน มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ และมีสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสโดยรวมในการใช้ชีวิตคู่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.77 คะแนน (ตารางที่ 2) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในวัยผู้ใหญ่ โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี (ตารางที่ 1) นับว่าเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ มีความพร้อม และสามารถปรับตัวหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี (Diehl, Coyle, & Labouvie-Vief, 1996) ทำให้คู่สมรสในวัยนี้ มีการปรับตัวเข้าหาซึ่งกันและกัน เกิดสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสที่ดี มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส ส่งผลให้บิดามารดามีการช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน และร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกัน คล้ายคลึงกับการศึกษาของ จารุวรรณ ชูปวา (2541) ที่พบว่า บิดาที่มีอายุมากกว่า 21 ปี มีสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสค่อนข้างดี เนื่องจากเป็นวัยผู้ใหญ่ ที่มีความรู้สึกนึกคิดค่อนข้างดีต่อการดำเนินชีวิตครอบครัว สามารถสื่อสารความรู้สึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้คู่สมรสสามารถปรับตัวเข้าหากันด้วยดี

ในสภาพสังคมปัจจุบันสามีภรรยามีบทบาทใกล้เคียงกันทั้งในบ้านและนอกบ้าน ผู้เป็นบิดาจึงถูกคาดหวังจากสังคมและสมาชิกในครอบครัว เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมแบ่งปันความสุข และความทุกข์ตลอดทั้งการเข้ามามีส่วนช่วยเหลือมารดาตั้งแต่ในขณะตั้งครรภ์ จนถึงระยะหลังคลอดและช่วงการเลี้ยงดูบุตร (สุกัญญา ประจักษ์ศิลป, 2548) สัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสที่ดี จึงมีความสำคัญอย่างมาก ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด เมื่อบิดาได้รับการสนับสนุนจากมารดา จะเกิดความเห็นอกเห็นใจกัน มีความห่วงใยเอาใจใส่และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้บิดาเข้ามามีส่วนร่วมในระยะหลังคลอดในระดับสูง คล้ายคลึงกับการศึกษาของ อัลเลนและเดลี (Allen & Daly, 2002) ที่พบว่า บิดามารดาที่มีสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสที่ดี จะทำให้มารดาสนับสนุนและช่วยเหลือบิดา ในการเข้ามามีส่วนร่วมในระยะหลังคลอด ทำให้บิดาได้แสดงบทบาทการเป็นบิดา เกิดความมั่นใจในการเป็นบิดา มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส และมุ่งมั่นที่จะเข้ามาช่วยเหลือมารดาและเลี้ยงดูบุตร และคล้ายคลึงกับการศึกษาของ ฟาแกน และคณะ (Fagan et al., 2007) ที่พบว่า สัมพันธ์ภาพระหว่าง

คู่สมรสที่ดี จะทำให้บิดาได้รับการสนับสนุนจากมารดาให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงดูบุตร และเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับบุตรเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสยังทำให้บิดามีความมั่นใจในการแสดงบทบาทของการเป็นบิดา ในการเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือมารดาแบ่งเบาภาระงานบ้าน และเลี้ยงดูบุตรร่วมกันทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน (วิลาวณิช ศรีสุวรรณ, 2531; จารุวรรณ ชูปวา, 2541) ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอดกับภรรยาและบุตร ส่วนใหญ่บิดาจะเข้าไปมีส่วนร่วมด้านการแสดงความรับผิดชอบ โดยบิดาจะสนับสนุนให้ภรรยาเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวยาวอย่างน้อย 6 เดือน รมั้ดระวังไม่ให้บุตรอยู่ใกล้คนสูบบุหรี่และคนป่วย และพาภรรยาไปตรวจสุขภาพในระยะหลังคลอด รองลงมาคือด้านการมีปฏิสัมพันธ์ บิดาจะพูดคุย หยอกล้อ หรือเล่นกับบุตร สังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของบุตรอย่างสม่ำเสมอ แสดงให้ภรรยาเห็นว่ารักและเป็นห่วง ช่วยเตือนภรรยาหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตัวที่ไม่เหมาะสม และเตือนภรรยาให้รับประทานยาบำรุงตามคำแนะนำของแพทย์ ส่วนด้านการเอื้อให้สามารถเข้าถึงบิดาได้ตามความต้องการ บิดาจะคอยอยู่ใกล้ชิดและให้กำลังใจภรรยาเมื่อภรรยารู้สึกเหนื่อยจากการเลี้ยงดูบุตร เอื้อเวลาให้ภรรยาและบุตรเข้าถึงได้หากมีอุบัติเหตุหรือความผิดปกติเกิดขึ้นกับภรรยาและบุตร

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก และการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด เป็นอย่างไร

ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง กับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .51, p < .01$) (ตารางที่ 6) อาจกล่าวได้ว่า ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก มีความเกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด สามารถอธิบายได้ว่า ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก เป็นความสัมพันธ์ที่ต่างฝ่ายต่างมีให้ซึ่งกันและกัน ค่อยๆ ก่อตัวขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นความรักความผูกพันที่มีความลึกซึ้ง และคงทนถาวรตลอดระยะเวลาเมื่อเวลาผ่านไป (Klaus & Kennell, 1982) ความรักใคร่ผูกพันที่เกิดขึ้นระหว่างบิดากับทารกจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาความสัมพันธ์ ทำให้บิดาอยากใกล้ชิด อยากสัมผัสบุตรของตน และเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบเลี้ยงดูให้บุตรมีการเจริญเติบโต มีพัฒนาการสมวัย และปกป้องคุ้มครองให้บุตรได้รับความปลอดภัย (Goulet et al., 1998) ความรักใคร่ผูกพันที่บิดามีต่อทารกนี้ จะทำให้ผู้เป็นบิดาคอยเฝ้าสังเกตเรียนรู้พฤติกรรม และพัฒนาการของทารกอย่างใกล้ชิด ช่วยเหลือภรรยาในการเลี้ยงดูบุตร และทำทุกอย่างเพื่อบุตรอันเป็นที่รักของตน (นันทพร แสร์ศิริพันธ์ และคณะ, 2557)

การศึกษาครั้งนี้พบว่า พบว่า บิดากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกในระดับมาก โดยมีคะแนนอยู่ระหว่าง 51 - 80 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย 72.99 คะแนน

(ตารางที่ 3) ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกในระดับมากนี้ จะทำให้บิดามีความเข้าใจ พฤติกรรมการแสดงออก และการสื่อสารของทารก สามารถตอบสนองความต้องการของทารกได้เหมาะสม ส่งผลให้บิดาเข้ามามีส่วนร่วมในระยะหลังคลอดระดับมาก ร้อยละ 74.51 (ตารางที่ 4) คล้ายคลึงกับการศึกษาของ ฟรอสช และคณะ (Frosch et al., 2001) ที่พบว่า บิดาที่มีความรักใคร่ผูกพันต่อทารก จะเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกและการสื่อสารของทารก ส่งผลให้บิดามีความไวในการตอบสนองความต้องการของทารก เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบิดากับทารก ทำให้บุตรได้รับการดูแลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และคล้ายคลึงกับการศึกษาของ นันทพร แสนศิริพันธ์ และคณะ (2557) ที่พบว่า ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกที่มีการเจริญงอกงามตลอดเวลา ทำให้ผู้เป็นบิดารู้สึกว่าบุตรเป็นบุคคลที่สวยงาม มีค่าที่สุดในชีวิต เป็นแรงบันดาลใจ เป็นกำลังใจ ทำให้มีเป้าหมายในชีวิต ผู้เป็นบิดาจึงทุ่มเทแรงกายแรงใจในการดูแล ปกป้อง เลี้ยงดู และทำทุกอย่างเพื่อบุตรที่ตนรัก รวมถึงการเลี้ยงดู การจัดการเรื่องอาหาร การปกป้องคุ้มครองให้บุตรได้รับความปลอดภัย และการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ภรรยาและบุตร

ความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกที่เกิดขึ้น อาจเนื่องมาจากเพศของบุตรส่วนใหญ่ตรงกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 93.10 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนในการมีบุตรครั้งนี้ ร้อยละ 72.50 (ตารางที่ 1) ซึ่งการที่บิดาและมารดาได้วางแผนในการมีบุตรร่วมกัน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ก่อให้เกิดความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก เมื่อภรรยาตั้งครรภ์ผู้เป็นบิดาจะดูแลทะนุถนอมมารดาและทารกในครรภ์เป็นอย่างดี และเฝ้ารอคอยวันที่จะเห็นหน้าบุตร (Sansiriphun et al., 2010) ภายหลังจากบุตรเกิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงโหมงแรก หรือวันแรกๆ หลังคลอด บิดาส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าเป็นเจ้าของบุตร มีความมุ่งมั่นและจดจ่อที่จะสร้างสัมพันธภาพกับบุตรของตน (Greengerg & Morris, 1974) เมื่อพบว่าเพศของบุตรตรงกับความต้องการ ก็จะยิ่งทำให้บิดาเกิดความพึงพอใจ อยากเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อดูแลมารดาและเลี้ยงดูบุตรเพิ่มมากขึ้น คล้ายคลึงกับการศึกษาของ ลันด์เบิร์ก และคณะ (Lundberg et al., 2007) ที่พบว่า เพศของบุตรมีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ นาเวียร์ เวลเซอร์ โจนส์ สปริงส์ เอนเซอร์ และลินคอล์น (Navaie-Waliser, Jones, Springgs, Ensler, & Lincoln, 2004) ที่พบว่า ลักษณะเพศของบุตร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดา ซึ่งลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด ด้านการเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ เช่น สนับสนุนให้บุตรได้รับนมมารดาอย่างเดียวน้อย 6 เดือน การพูดคุย หยอกล้อ หรือเล่นกับบุตร การสังเกตพฤติกรรม และพัฒนาการของบุตรอย่างสม่ำเสมอ การสังเกตอาการผิดปกติของบุตรอย่างสม่ำเสมอ และอุ้มโอบกอด ปลอดภัยบุตรเมื่อบุตรร้องไห้ เป็นต้น และด้านการเอื้อให้สามารถเข้าถึงบิดาได้ตามความต้องการ คือ แม้ว่าบิดาจะอยู่ในช่วงเวลาการทำงาน ถ้ามีอุบัติเหตุหรือเกิดความผิดปกติขึ้นกับ

ภรรยาและบุตร บิดาก็จะให้ความช่วยเหลือได้ทันที และมีการแบ่งเวลาให้กับภรรยาและบุตรในการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน ส่วนด้านการแสดงความรับผิดชอบ บิดาจะระมัดระวังไม่ให้บุตรอยู่ใกล้กับคนสูบบุหรี่ และคนป่วย จัดเตรียมของใช้ที่จำเป็นสำหรับทารก ไว้พร้อมใช้เสมอ จัดเตรียมห้องนอนและที่พักรักษาที่สะอาด ปลอดภัยให้กับภรรยาและบุตร ร่วมกับภรรยาวางแผนการใช้จ่ายในครอบครัว และล้างมือทุกครั้งก่อนจับตัวบุตร

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสที่อยู่ในระดับดี หรือมีความสุขในชีวิตสมรสค่อนข้างมาก ทำให้บิดาได้รับการสนับสนุนจากมารดา ในการเข้ามามีส่วนร่วมในระยะหลังคลอด และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารกอยู่ในระดับมาก ทำให้บิดาอยากใกล้ชิดบุตรและเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือมารดาและเลี้ยงดูบุตรร่วมกัน จึงสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และความรักใคร่ผูกพันระหว่างบิดากับทารก เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมของบิดาในระยะหลังคลอด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved